

Strömsunds kommun

Grundläggande granskning av
Barn-, kultur-, och utbildningsnämnden 2021

Ankomst: 2022-04-12, Ärende: KS.2022.248, Handling: 2004444

Innehåll

1. Sammanfattning.....	2
2. Bakgrund.....	3
2.1. Syfte och revisionsfrågor	3
2.2. Avgränsningar	3
2.3. Revisionskriterier.....	3
2.4. Genomförande	4
3. Kommunens styrmodell	5
4. Granskningsresultat.....	2
4.1. Nämndens styrning av verksamhet och ekonomi	2
4.2. Uppföljning och måluppfyllelse	3
4.3. Intern kontroll.....	5
5. Sammanfattande bedömning.....	7
Bilaga 1: Källförteckning	9

1. Sammanfattning

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionsred. Denna grundläggande granskning är en del av den årliga granskningen.

Enligt God revisionsred är den grundläggande granskningen inriktad på att översiktligt bedöma måluppfyllelsen samt om styrelse eller nämnd har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter. Granskningen har till sin omfattning varit av översiktlig karaktär.

I vår översiktliga granskning av barn-, kultur-, och utbildningsnämnden har vi inte hittat några väsentliga avvikelser i nämndens styrning för verksamhet och ekonomi. Vi har dock hittat viss utvecklingspotential för arbetet med intern kontroll i form av att nämnden inte upprättar en årlig risk- och konsekvensanalys.

Vi bedömer därmed att nämnden i allt väsentligt har en tillräcklig styrning av verksamhet och ekonomi. Vi bedömer att nämnden delvis har en tillräcklig intern kontroll.

Vi bedömer att nämnden delvis når måluppfyllelse för verksamhet och ekonomi.

För vår sammanfattande bedömning och rekommendationer, se avsnitt 5.

2. Bakgrund

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionsssed. Styrelse och nämnders ansvar för verksamheten regleras bl.a. i kommunallagen 6 kap. Där framgår att nämnderna ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Enligt God revisionsssed 2018 ska den grundläggande granskningen innehålla:

- ▶ Granskning av måluppfyllelse.
- ▶ Granskning av styrning och intern kontroll.

Granskningen är inriktad på att översiktligt bedöma måluppfyllelsen samt om styrelse eller nämnd har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter. Granskningen har sin utgångspunkt i God revisionsssed, samt de risker som framkommit i revisorernas risk- och väsentlighetsanalys 2021.

2.1. Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att ge revisorerna underlag för ansvarsprövningen genom att översiktligt granska all verksamhet i enlighet med kommunallagen och God revisionsssed. Den grundläggande granskningen syftar till att besvara följande revisionsfrågor:

- ▶ Har nämnden en tillräcklig styrning av verksamhet och ekonomi?
- ▶ Har nämnden en tillräcklig kontroll över verksamhet och ekonomi?
- ▶ När nämnden måluppfyllelse för verksamhet och ekonomi?

2.2. Avgränsningar

Granskningen avser kommunstyrelsen och samtliga nämnder. Enskilda rapporter har upprättats för respektive styrelse och nämnd. I denna rapport behandlas barn-, kultur-, och utbildningsnämnden. I tid avgränsas granskningen huvudsakligen till verksamhetsår 2021.

2.3. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses bedömningsgrunder som används i granskningen som utgångspunkt för analys, bedömningar och slutsatser. Revisionskriterierna kan hämtas ifrån lagar och förarbeten eller interna regelverk, policys och fullmäktigebeslut. Kriterier kan också ha sin grund i jämförbar praxis eller erkänd teoribildning.

I denna granskning utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av:

- ▶ Kommunallagen
- ▶ God revisionsred 2018
- ▶ Kommunfullmäktiges mål och uppdrag
- ▶ Kommunspecifik styrmodell
- ▶ Reglemente för intern kontroll

2.4. Genomförande

Granskningen har genomförts genom löpande insamling av fakta och iakttagelser (tex via protokoll och tillhörande underlag såsom mål- och budgetdokument, ekonomi- och verksamhetsrapporter, delårsrapporter, bokslut).

3. Kommunens styrmodell

Året före verksamhetsåret beslutar fullmäktige om mål och budget för kommunens verksamhet kommande kalenderår och de två följande kalenderåren. Nämnderna ska ta fram mål och budget för kommande verksamhetsår. Nämnderna väljer ut ett begränsat antal mål som ska redovisas till fullmäktige. Valda mål redovisas som inriktningsmål med mätbara effektmål.

Fullmäktiges beslutade övergripande mål för år 2020 - 2021 är:

- ▶ Fortsatt god ekonomisk hushållning
- ▶ Utvecklad samverkan med näringslivet
- ▶ Attraktiv kommun med hög livskvalitet
- ▶ Motverka ungdomsarbetslöshet
- ▶ Utveckling av framtidens skola
- ▶ Fortsatt satsning på arbetsmiljö- och folkhälsofrågor
- ▶ Insatser för klimatanpassning och miljöförbättringar
- ▶ Utvecklad dialog med kommuninvånarna
- ▶ Integration av nya kommuninvånare
- ▶ Ökad jämställdhet och tillgänglighet

Strömsunds kommuns process för styrning och ledning beskrivs i *Riktlinjer för ekonomisk process - budget, mål och uppföljning*, antaget av fullmäktige år 2014. Under året ska styrelse och nämnder följa upp verksamhet och ekonomi i månads- och tertialrapporter. Månadsrapporterna ska normalt följas upp alla månader under året utom januari, ju och juli. Vid befarad avvikelse från budgetramar ska förvaltnings-/avdelningschefen komma med förslag på åtgärder för behandling och beslut i nämnden. I december redovisas ett faktiskt utfall för hela året med kommentarer. Tertialuppföljning görs per sista april och sista augusti. I tertialuppföljningen ska nämnderna utöver verksamhetsprognosen även redovisa måluppfyllelsen. Efter årets slut ska nämndens ordförande efter anvisningar från KLF lämna in redovisning av måluppfyllelse, verksamhetsberättelser och annat underlag som krävs.

I *Riktlinjer till reglemente för intern kontroll* beskrivs hur nämnderna ska säkerställa en tillräcklig intern kontroll. Nämnden ska under kvartal 4 året innan verksamhetsåret anta en internkontrollplan. Innan den interna kontrollplanen upprättas ska en risk- och konsekvensanalys upprättas. Analysen ska ligga som grund för var val av processer att kontrollera i internkontrollplanen. Den interna kontrollplanen ska som minimum omfatta:

- ▶ Vilken process/rutin/system som ska följas upp
- ▶ Vilka moment som ska kontrolleras
- ▶ Vilken funktion som ansvarar för att utföra kontrollen
- ▶ Omfattningen på uppföljningen
- ▶ Metod för utvärdering
- ▶ Till vem uppföljningen ska rapporteras och när

Efter årets slut ansvarar nämnden för att sammanställa resultatet från genomförda kontroller i en rapport. Rapporten ska innehålla information om omfattningen av genomförd granskning, utfallet och eventuella vidtagna åtgärder.

4. Granskningsresultat

4.1. Nämndens styrning av verksamhet och ekonomi

4.1.1. Iakttagelser

Vi har översiktligt granskat nämndens styrning av verksamhet och ekonomi baserat på efterlevnaden av fullmäktiges Riktlinjer för ekonomisk process och kommunallagen.

Kontrollpunkt	Iakttagelse	Kommentar
Styrning av verksamhet		
Beslutat om inriktningsmål för den egna nämnden utifrån fullmäktiges riktlinjer.	✓	Nämnden har i oktober 2020 beslutat att fastställa inriktningsmål för 2021. Se nämndens beslutade inriktningsmål under tabellen. Vidare uppges ett antal verksamhetsmål utifrån det systematiska kvalitetsarbetet i nämndens måldokument. Dessa redovisas inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet och omfattas inte av denna granskning.
Beslutat om effektmål som är mätbara.	✓	För varje av nämndens inriktningsmål finns det ett antal mätbara effektmål.
Beslutat om styrande dokument för att utföra sitt uppdrag enligt reglemente och mål	✓	Nämnden har fattat ett flertal styrande beslut under året, tex fastställt riktlinjer för fritidsgårdsverksamhet 2021-2024 (april), antagit ny handlingsplan för kultur i grundskolan 2020-2022 (september), fastställt skolpeng 2022 (oktober)
Styrning av ekonomi		
Nämnden har upprättat en internbudget för innevarande år inom tilldelad ram.	✓	Nämnden har i december 2020 antagit en internbudget för sin verksamhet år 2021. Budgeterade nettokostnader för barn och utbildning är 240 979 tkr och för kultur och fritid 18 344 tkr. Budget är inom fullmäktiges beviljade ram.

✓ = ingen eller oväsentlig avvikelse, ◻ = viss avvikelse, ✗ = väsentlig avvikelse

Barn-, kultur-, och utbildningsnämndens inriktningsmål 2021

- ▶ Alla barn/elever inom förskoleklass och grundskola ska klara kunskapsmålen
- ▶ Utveckla elevhälsoarbetet
- ▶ Psykisk ohälsa ska minska

För samtliga inriktningsmål finns mätbara effektmål, exempelvis är ett av effektmålen för inriktningsmål om psykisk ohälsa att "Andelen elever som upplever att de mår bra ska vara över 90 %, oavsett kön, i årskurs sju."

Vi noterar dock att nämndens måldokument inte på ett tydligt sätt särskiljer på nämndens inriktningsmål som ska redovisas till fullmäktige och verksamhetsmålen utifrån det systematiska kvalitetsarbetet.

4.2. Uppföljning och måluppfyllelse

Vi har översiktligt granskat nämndens uppföljning och måluppfyllelse. Granskningen utgår från fullmäktiges Riktlinjer för ekonomisk process och kommunallagen. Nämndens måluppfyllelse utgår från nämndens mätbara indikatorer och målvärden.

4.2.1. Iakttagelser

Kontrollpunkt	Iakttagelse	Kommentar
Uppföljning av verksamhet och ekonomi		
Nämnden har följt upp ekonomin i månadsrapporter enligt riktlinjerna innehållande en ekonomisk prognos för årets utfall.		Nämnden har följt upp ekonomi per februari, april, augusti, oktober samt december.
Nämnden har följt upp verksamhet, måluppfyllelse och ekonomi i tertialrapporter för april resp. augusti i enlighet med kommunens riktlinjer.		Nämnden har följt upp ekonomi i bokslutsprognoser för april resp. augusti. I augusti prognostiserade barn-, kultur och utbildningsförvaltningen ett underskott på 2 520 tkr och kultur- och fritidsförvaltning ett överskott på 37 tkr. Nämnden har följt upp nämndens inriktningsmål i oktober 2021.
Nämnden har följt upp verksamhet och ekonomi i en årsredovisning i enlighet med kommunens riktlinjer.		Nämnden har i februari 2022 fastställt bokslutsrapporter 2021 för respektive förvaltning/avdelning. I bokslutsrapporterna rapporteras ekonomi och viktiga

		händelser under året. Redovisning av nämndens inriktningsmål hanterades som ett separat ärende. Nämnden beslutade att godkänna redovisningen av inriktningsmålen i oktober 2021.
Måluppfyllelse		
Nämndens mål för verksamheten är uppfyllda.	—	På totalnivå är 1 av nämndens effektmål helt uppfyllda (gröna) och 5 är delvis uppfyllda (gula). Se redovisad måluppfyllelse under tabellen.
Nämnden har bedrivit verksamheten inom tilldelad ram	—	Nämndens totala slutliga ekonomiska utfall för år 2021 är ett underskott på 951 tkr, motsvarande 0,3% av nämndens budget. Det totala underskottet består främst av redovisat underskott för kultur- och fritidsavdelningen på 1 150 tkr. Barn-, kultur- och utbildningsförvaltningen redovisar ett överskott på 199 tkr.
Nämnden har vidtagit åtgärder vid prognos om missad måluppfyllelse (verksamhet och ekonomi)	—	Nämnden under året beslutat om åtgärder för att nå en budget i balans. Nämnden har inte beslutat om några åtgärder utifrån måluppfyllelsen av inriktningsmålen.

✓ = ingen eller oväsentlig avvikelser, — = viss avvikelser, ✗ = väsentlig avvikelser

Måluppfyllelse för nämndens inriktningsmål 2021:

Inriktningsmål 1: Alla barn/elever inom förskoleklass och grundskola ska klara kunskapsmålen

- ▶ Måluppfyllelse: 1 effektmål är helt uppfyllt och 3 effektmål är delvis uppfyllda.

Inriktningsmål 2: Utveckla elevhälsoarbetet.

- ▶ Måluppfyllelse: Effektmål är uppfyllt

Inriktningsmål 3: Psykisk ohälsa ska minska

- ▶ Måluppfyllelse: Effektmål är delvis uppfyllt

Totalt är 1 effektmål helt **uppfyllt** och 5 effektmål är **delvis uppfyllda**.

Ekonomi

Under 2021 har pandemin påverkat nämndens ekonomi med bland annat ökade kostnader vilket har lett till att nämnden under februari prognostiserade ett budgetunderskott. Nämnden beslutade därför att förvaltningar ska vidta åtgärder för att få budget i balans. I augusti prognostiserades ett totalt underskott för nämnden på 2,5 mnkr. Stora delar av underskottet förklaras av ökade vikariekostnader, ett ökat behov av särskilda insatser samt inskrivningar i särskola samt ett ökat elevantal och skolskjuts. Nämnden beslutade i samband med behandlingen av prognosen per augusti att äska ett tilläggsanslag från fullmäktige för att täcka underskottet. Fullmäktige beslutade att avslå äskandet och gav nämnden i uppdrag att aktivt arbeta med åtgärder för att minska kostnaderna. I bokslutsprognosen per oktober prognostiserades ett fortsatt underskott med samma orsaksförklaringar som tidigare prognos i augusti. Däremot med ett underskott på 1,7 mnkr istället för 2,5 mnkr som prognostiserades i augusti. Detta beror bland annat på en minskad vikarieanskaffning. Nämndens slutliga ekonomiska utfall i årsredovisningen är ett underskott på 951 tkr, motsvarande en budgetavvikelse på 0,3%.

4.3. Intern kontroll

4.3.1. Iakttagelser

Vi har översiktligt granskat nämndens arbete med intern kontroll utifrån fullmäktiges riktlinjer för intern kontroll.

Kontrollpunkt	Iakttagelse	Kommentar
Internkontrollplan		
Nämnden har gjort en risk- och konsekvensanalys för att identifiera områden som kräver kontroll.		Nämnden har inte gjort någon risk- och konsekvensanalys för år 2021.
Beslutat om en internkontrollplan utifrån risk- och konsekvensanalys.		Den internkontrollplan som nämnden arbetar efter antog nämnden år 2016. Nämnden har därefter gjort revideringar av internkontrollplanen.
Internkontrollplanen innehåller - Vilken process/rutin/system som ska följas upp - Vilka moment som ska kontrolleras - Vilken funktion som ansvarar för att utföra kontrollen - Omfattningen på uppföljningen - Metod för utvärdering - Till vem uppföljningen ska rapporteras och när		Internkontrollplanen innehåller vilken process som ska kontrolleras, vem som ansvarar för kontroll, vilken frekvens kontroll ska utföras och på vilket sätt.
Uppföljning och resultat av internkontrollplan		

<p>Nämnden har efter verksamhetsåret följt upp resultatet av internkontrollplan.</p>		<p>Nämnden har följt upp resultatet från utförda kontroller i internkontrollplan per förvaltning i oktober och december 2021.</p> <p>Nämnden beslutade att godkänna resultatet från båda förvaltningar.</p>
<p>Resultatet från utförda kontroller lever upp till kraven</p>		<p>Inga större avvikelser rapporteras vid uppföljning av internkontrollplan.</p>
<p>Nämnden har vidtagit/utreder åtgärder vid eventuell avvikelse</p>		<p>Nämnden beslutade utifrån redovisningen av internkontrollplan från 2021 att ge förvaltningen inom kultur-och fritidsavdelningen att göra en översyn av bidragssystemet, detta ska sedan redovisas i juni 2022.</p>

 = ingen eller oväsentlig avvikelse, = viss avvikelse, = väsentlig avvikelse

5. Sammanfattande bedömning

I vår översiktliga granskning av barn-, kultur-, och utbildningsnämnden har vi inte hittat några väsentliga avvikelser i nämndens styrning för verksamhet och ekonomi. Vi har dock hittat viss utvecklingspotential för arbetet med intern kontroll i form av att nämnden inte upprättar en årlig risk- och konsekvensanalys.

Vi bedömer därmed att nämnden i allt väsentligt har en tillräcklig styrning av verksamhet och ekonomi. Vi bedömer att nämnden delvis har en tillräcklig intern kontroll.

Vi bedömer att nämnden delvis når måluppfyllelse för verksamhet och ekonomi.

Vår bedömning grundar sig på följande:

Revisionsfråga	Bedömning
Har nämnden en tillräcklig styrning av verksamhet och ekonomi?	<p>Vi bedömer att barn-, kultur-, och utbildningsnämnden i allt väsentligt har en tillräcklig styrning av verksamhet och ekonomi.</p> <p>Vi har i vår översiktliga granskning inte hittat några väsentliga avvikelser mot uppställda kontrollpunkter.</p> <p>Vi noterar dock att nämndens måldokument inte på ett tydligt sätt särskiljer på nämndens inriktningsmål som ska redovisas till fullmäktige och verksamhetsmålen utifrån det systematiska kvalitetsarbetet.</p>
Når nämnden måluppfyllelse för verksamhet och ekonomi?	<p>Vi bedömer att nämnden delvis når måluppfyllelse för verksamheten och för ekonomin.</p> <p>Vi grundar bedömningen på nämndens redovisade måluppfyllelse av inriktnings- och effektmål samt att nämnden redovisar ett mindre budgetunderskott.</p>
Har nämnden en tillräcklig kontroll över verksamhet och ekonomi?	<p>Vi bedömer att nämnden delvis har en tillräcklig intern kontroll.</p> <p>Vi grundar bedömningen på att nämnden inte genomfört en årlig riskanalys som grund för internkontrollplanen. Vi bedömer att det innebär en risk att nämnden inte kontrollerar de områden som är mest väsentliga.</p>

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi nämnden att:

- ▶ Årligen genomföra en risk- och konsekvensanalys som grund för internkontrollplanen.
- ▶ I måldokument förtydliga vilka mål som är nämndens inriktningsmål och ska redovisas till fullmäktige respektive vilka som är mål inom det systematiska kvalitetsarbetet.

Strömsund april 2022

Karla Escobar
Revisionskonsult, EY

Per Ståberg
Certifierad kommunal yrkesrevisor, EY

Bilaga 1: Källförteckning

Dokument:

- ▶ Nämndens protokoll 2021-2022
- ▶ Nämndens internbudget 2021
- ▶ Bokslutsprognoser 2021
- ▶ Årsbokslut 2021
- ▶ Internkontrollplan 2021
- ▶ Redovisning av internkontrollplan 2021
- ▶ Redovisning av måluppfyllelse